

STANOVISKO VLÁDY

**Senátní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství,
ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců,
státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk č. 569)**

Vláda na své schůzi dne 16. září 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Předložený senátní návrh zákona je dalším z řady návrhů, které si kladou za cíl řešit otázky spojené se jmenováním a odvoláním vedoucích funkcionářů státních zastupitelství. Potřeby úpravy postavení vedoucích státních zástupců, zejména s ohledem na posílení jejich nezávislosti, si je vláda vědoma, a jak uvedla ve svých předchozích vyjádřeních k obdobným poslaneckým iniciativám, sama pracuje na přípravě vlastního návrhu, který tuto problematiku bude řešit komplexně tak, aby všechny navrhované změny byly důkladně promyšlené, koncepčně jednotné a vzájemně provázané. Jak již však vláda také opakovaně upozornila, se zakotvením funkčního období vedoucích státních zástupců a možnosti jejich odvolávání výlučně cestou kárného řízení je třeba řešit rovněž otázku výběru osob vhodných pro výkon takové funkce.
2. Vláda upozorňuje, že jí již byl ministryní spravedlnosti předložen k projednání návrh novely zákona o státním zastupitelství a zákona o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, který řeší obdobné otázky jako předchozí poslanecké návrhy i nyní předložený senátní návrh. Pokud však jde o výběr vedoucích státních zástupců, nestanoví tento návrh pouze minimální požadavky na osoby vedoucích státních zástupců, ale zakotvuje také transparentní výběrové řízení na místo vedoucího státního zástupce. V tomto ohledu připravovaný vládní návrh koresponduje s doporučeními Skupiny států proti korupci (Group of States against Corruption – GRECO) uloženými České republice v rámci čtvrtého kola jejího hodnocení zaměřeného

na prevenci korupce ve vztahu ke členům Parlamentu, soudcům a státním zástupcům. Oproti předloženému senátnímu návrhu je ovšem úprava připravovaného vládního návrhu zákona pojata komplexněji i v jiných oblastech. Kromě úpravy výběrových řízení obsahuje například také vymezení úkolů, které mohou činit právní čekatelé, a zavádí evidenční ochranu státních zástupců, hlášení tzv. vedlejších činností nebo oprávnění nejvyššího státního zástupce rušit či měnit nezákonné příkazy a nařízení ukládané státními zástupci v rámci výkonu netrestní působnosti.

3. Vzhledem k tomu, že vláda hodlá tento vlastní návrh zákona upravující tutéž problematiku předložit v nejbližší době Poslanecké sněmovně, nepovažuje nyní za nezbytné podrobně polemizovat s jednotlivými body předloženého senátního návrhu. Proto níže vláda pouze stručně upozorňuje na nejvíce problematické nebo absentující části navržené právní úpravy:

- zrušení věkové hranice 70 let, po jejímž dosažení (dnem 31. prosince daného kalendářního roku) zaniká funkce státního zástupce; argumentace, že jde o diskriminační ustanovení, je nepřiléhavá, neboť tato věková hranice je stanovena i u jiných profesí, aniž by její legitimita byla zpochybňována, jako jsou soudci, notáři či státní zaměstnanci podle zákona o státní službě,
- svěření jmenování a odvolávání náměstků vedoucích státních zástupců nejvyššímu státnímu zástupci; odůvodnění, že jde o posílení organizační nezávislosti nejvyššího státního zástupce na ministru spravedlnosti, pomíjí, že funkce náměstka vedoucího státního zástupce je spjata s výkonem státní správy státního zastupitelství, jejímž ústředním orgánem je Ministerstvo spravedlnosti; pokud by však tato pravomoc měla být odňata ministru spravedlnosti, není zřejmé, proč by si svého náměstka neměl jmenovat přímo příslušný státní zástupce,
- návrh postrádá úpravu zániku odpovědnosti za kárné provinění vedoucího státního zástupce a jeho náměstka.